

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **E. M.**, zastoupeného JUDr. Alenou Lněničkovou, advokátkou se sídlem Jandova 8, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 7. 2008, čj. OAM-200/VL-07-K01-PD1-2006, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 18. 11. 2008, č. j. 46 Az 102/2008 – 18,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené advokátce žalobce JUDr. Aleně Lněničkové **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč. Tato částka bude jmenovaně vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 7. 2008, č. j. OAM-200/VL-07-K01-PD1-2006, byla zamítnuta žádost žalobce (dále též „stěžovatel“) o prodloužení doplňkové ochrany. Toto rozhodnutí napadl stěžovatel žalobou podanou u Krajského soudu v Praze dne 25. 8. 2008.

Krajský soud stěžovateli zaslal dne 26. 9. 2008 vyjádření žalovaného na jím uvedenou adresu v žalobě P. 210, M. B. Zásilka byla vrácena zpět s tím, že se adresát odstěhoval. Krajský soud dne 1. 10. 2008 v databázi Ministerstva vnitra zjistil, že stěžovatel je na uvedené adrese hlášen k pobytu. Usnesením ze dne 3. 10. 2008, č. j. 46 Az 102/2008 – 14, ustanovil stěžovateli podle ust. § 29 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve spojení s ust. § 64 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.), pro řízení o žalobě opatrovníka, paní Z. V., pracovníci Krajského soudu v Praze, s odůvodněním, že pobyt stěžovatele není znám. Podle sdělení Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 8. 10. 2008 bylo stěžovateli dne 11. 8. 2008 vydáno Skupinou povolování pobytu Mladá Boleslav výjezdní vízum platné do

9. 9. 2008. Policie ČR dále uvedla, že současné místo pobytu stěžovatele jí není známo. Jelikož krajský soud dospěl k závěru, že nelze zjistit místo pobytu stěžovatele, zastavil usnesením ze dne 18. 11. 2008, č. j. 46 Az 102/2008 – 18, řízení o žalobě podle ust. § 33 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Toto usnesení bylo doručeno opatrovníci stěžovatele dne 19. 11. 2008, žalovanému dne 21. 11. 2008. Stěžovatel se dne 30. 12. 2008 dostavil ke krajskému soudu, kde převzal písemné vyhotovení usnesení opatřené doložkou právní moci.

Dne 7. 1. 2009 napadl stěžovatel toto usnesení kasační stížností. Uvedl, že mu byl ustanoven opatrovník, neboť jeho pobyt nebyl údajně krajskému soudu znám. S tímto stěžovatel nesouhlasil, protože se po celou dobu řízení zdržoval na adrese uvedené v žalobě, kde měl svým jménem označenou poštovní schránku. Přebíral zde poštu, mj. i přípis obsahující poučení o právech a povinnostech ze dne 5. 9. 2008. Stěžovatel ke kasační stížnosti doložil písemnosti, které mu byly na uvedenou adresu doručovány v období listopad a prosinec 2008. Požádal na příslušné pobočce České pošty o výpis doručovaných písemností v tomto období, avšak bylo mu sděleno, že takový výpis mohou zaslat pouze na žádost soudu. Navrhl, aby byl takový výpis soudem vyžádán jako důkaz pro řízení. Za nesprávné považoval stěžovatel i sdělení Policie ČR ze dne 8. 10. 2008, že jeho pobyt není znám. Na Policii ČR, Inspektorát cizinecké policie Mladá Boleslav, se v období září až listopad 2008 opakovaně dostavoval, neboť měl dostat další vízum za účelem řízení o udělení mezinárodní ochrany. Vízum mu bylo vydáno až v listopadu 2008, neboť podle pracovníků inspektorátu byly určité zmatky ohledně jeho evidence. Stěžovatel má za to, že došlo k pochybení poštovní doručovatelky, která přehlédla jeho jméno na schránce a následně uvedla na písemnost poznámku, že se odstěhoval. Majitel domu by potvrdil, že stěžovatel zde i nadále bydlí. Usnesení Krajského soudu v Praze stěžovatel převzal teprve dne 30. 12. 2008, domnívá se proto, že lhůta pro podání kasační stížnosti byla zachována. Je přesvědčen, že s ohledem na okolnosti, za nichž došlo k zastavení řízení, přesahuje kasační stížnost podstatně jeho vlastní zájmy. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádal o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval tím, zda jsou v projednávané věci splněny podmínky řízení, mimo jiné zda byla kasační stížnost podána včas. Co se týče postupu krajského soudu při ustanovení opatrovníka stěžovateli, konstatoval následující:

Podle ust. § 64 s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu. Podle ust. § 29 odst. 3 o. s. ř. pokud soud neučiní jiná opatření, může předseda senátu ustanovit opatrovníka účastníku, jehož pobyt není znám, jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině, který byl stížen duševní poruchou nebo z jiných zdravotních důvodů se nemůže nikoliv jen po přechodnou dobu účastnit řízení nebo který není schopen srozumitelně se vyjadřovat.

Jestliže byla zasilka doručovaná stěžovateli vrácena zpět s tím, že se adresát odstěhoval, přičemž krajský soud následně dne 1. 10. 2008 v databázi Ministerstva vnitra zjistil, že stěžovatel je na uvedené adrese hlášen k pobytu, je nutno konstatovat, že krajský

soud nepochybil, pokud stěžovateli ustanovil opatrovníka za účelem zajištění ochrany jeho zájmů i základních práv. Policie ČR ve sdělení ze dne 8. 10. 2008 uvedla, že současné místo pobytu stěžovatele jí není známo. Je tedy zřejmé, že nadále trvaly důvody, pro které byl opatrovník ustanoven.

Ačkoli Nejvyšší správní soud přisvědčil krajskému soudu v tom, že v projednávané věci byly splněny podmínky pro ustanovení opatrovníka ve smyslu § 29 odst. 3 o. s. ř., dospěl dále k závěru, že krajský soud pochybil, jestliže stěžovateli ustanovil jako opatrovníka administrativní pracovníci soudu. Jak již Ústavní soud konstatoval v řadě rozhodnutí, je praxe, kdy jsou opatrovníky účastníků řízení ustanovováni pracovníci soudu, který o věci rozhoduje, v naprostém rozporu s ústavními zásadami, kterých má být ustanovením opatrovníka nepřítomnému účastníkovi řízení dosaženo. Podle názoru Ústavního soudu je při ustanovení opatrovníka nutno přísně vážit, aby nedošlo ke kolizi zájmů zástupce a zastoupeného. Opatrovník je osobou, která má v řízení hájit práva a oprávněné zájmy účastníka, kterého zastupuje. Je těžko představitelné, aby pracovník soudu v postavení opatrovníka účastníka řízení ve věci řešené tímtož soudem jakkoliv brojil proti postupu a rozhodnutí soudu. Naopak je v takovém případě velmi pravděpodobný konflikt mezi zájmem zaměstnavatele opatrovníka (a tím i jeho samotného) na co nejrychlejším skončení věci, a zájmem účastníka řízení, kterého má zastupovat, na plném zachování jeho práv a oprávněných zájmů. Obecné soudy mají možnost ustanovit jako opatrovníka nepřítomným účastníkům řízení vedle osob příbuzných a známých i advokáty, notáře, či samosprávné celky, jako osoby zcela nezávislé jak na ostatních účastnících řízení, tak na soudu samotném (srov. nález Ústavního soudu ze dne 7. 1. 2009, č. j. II. ÚS 843/08).

Postup Krajského soudu v Praze, kdy byla stěžovateli jako opatrovník ustanovena administrativní pracovnice tohoto soudu, tedy nelze shledat ústavně konformním. Nejvyšší správní soud proto při stanovení data doručení usnesení o zastavení řízení stěžovateli nevzal v úvahu jeho převzetí opatrovníci stěžovatele, ale považoval usnesení za doručené teprve dne 30. 12. 2008, kdy je převzal sám stěžovatel. Kasační stížnost podaná dne 7. 1. 2009 je tak v souladu s ust. § 106 odst. 2 s. ř. s. včasná.

Nejvyšší správní soud dále zkoumal, zda je podaná kasační stížnost přijatelná ve smyslu ust. § 104a s. ř. s., tedy zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Vycházel přitom z precedentního usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií

přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že důvod přijatelnosti uplatněný stěžovatelem v podané kasační stížnosti nesplňuje výše uvedená kritéria. Podmínkou pro zastavení řízení podle ust. § 33 písm. b) zákona o azylu, tedy otázkou, kdy je skutečně dána nemožnost zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud již zabýval v mnoha rozhodnutích, např. v usnesení ze dne 14. 2. 2008, č. j. 7 Azs 91/2007 – 66, www.nssoud.cz, či usnesení ze dne 21. 7. 2005, čj. 3 Azs 196/2005 - 50, publ. pod č. 708/2005 Sb. NSS.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky přijatelnosti v daném případě nejsou splněny. Kasační stížnost žalobce proto podle ust. § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

Podle § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s. nemá při odmítnutí kasační stížnosti žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Ustanovené zástupkyni stěžovatele náleží v souladu s § 11 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za dva úkony právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti ve výši 4200 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 600 Kč podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, celkem tedy 4800 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení stěžovatele nese dle ust. § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. července 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu